

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія економічних дисциплін

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бюджетна система

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(назва)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(шифр і назва спеціальності)

відділення Економічне
(назва відділення)

Програма навчальної дисципліни БЮДЖЕТНА СИСТЕМА розроблена на основі освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, галузі знань 07 Управління та адміністрування, затвердженої Вченою радою НУБіП України, протокол від 24 квітня 2024 року № 11

Розробники: Чернега Ірина Григорівна, викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

Програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії економічних дисциплін

Протокол від 27 серпня 2024 р. № 1

Голова циклової комісії економічних дисциплін

27 серпня 2024 р.

(підпис)

Оксана КОНОНЧУК

(ініціали та прізвище)

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від 27 серпня 2024 р. № 1

27 серпня 2024 р.

Голова

(підпис)

Людмила БАЛДИЧ

(ініціали та прізвище)

©Ірина ЧЕРНЕГА, 2024

©ВСП «РФК НУБіП України», 2024

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Курсовий проект (робота)	-
Форма контролю	Залік
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Форма навчання	денна
Рік підготовки	2024-2025
Семестр	4
Аудиторні години:	60
Лекційні	40
Практичні	-
Семінарські	20
Самостійна робота	60
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3
самостійної роботи студента	3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Бюджетна система» є вивчення сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство, основ бюджетного устрою, набуття базових навичок бюджетної роботи.

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є знання і вміння, одержані здобувачами освіти під час вивчення дисциплін «Фінанси, гроші та кредит», «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Статистика».

Супутні та наступні навчальні дисципліни – «Фінанси підприємства», «Банківські операції», «Казначейська справа», «Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках», «Податкова система». Завдання дисципліни: є засвоєння теоретичних знань з формування і використання бюджету держави, бюджетного устрою; набуття практичних навичок ведення бюджетної роботи з організації доходів, видатків, кредитування, фінансування і боргу.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні

знати:

- сутність, призначення та роль бюджету в загальній схемі фінансових відносин;
- основні принципи бюджетного планування та прогнозування;
- функції бюджету в ринковій економіці;
- основи бюджетного устрою та принципи побудови бюджетної системи України;
- бюджетний процес та основні його етапи.

вміти:

- з'ясовувати сутність бюджету та його необхідність;
- з'ясовувати можливість оптимізації співвідношення дохідної та видаткової частин бюджету.

Для активізації навчального процесу необхідно використовувати новітні технології навчання, а також інформаційно-ілюстративний матеріал з використанням:

- мультимедійної техніки;
- розв'язування задач і тестів;
- виконання індивідуальних завдань;
- проведення лекцій з використанням випереджувальних завдань та проблемних питань.

Очікувані результати навчання.

Після вивчення дисципліни «Бюджетна система» у здобувачів освіти формуються такі **компетентності:**

Загальні (ЗК):

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (СК):

СК 1. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 8. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Результати навчання (РН):

РН 5. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 6. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 8. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 9. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у

сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для досягнення спільної мети.

РН 15. Демонструвати навички самостійної роботи та роботи в команді, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

3.Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. . Вступ. Організація та функціонування бюджетної системи та Державного бюджету України

1. ЗАСАДИ БЮДЖЕТНОГО УСТРОЮ

Сутність бюджету. Ознаки бюджету як економічної категорії. Функції бюджету. Становлення і розвиток бюджетної системи України.

Вплив бюджету на соціально-економічні процеси. Фактори впливу на бюджети.

Бюджетна політика як важлива сфера діяльності держави. Завдання бюджетної політики. Напрями бюджетної політики на сучасному етапі.

Економічне, політичне та суспільне значення бюджету.

2. СКЛАД І СТРУКТУРА БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Законодавча і нормативна база функціонування бюджетної системи України. Бюджетний кодекс України.

Бюджетна система України та її структура. Зведений бюджет України. Принципи побудови бюджетної системи України.

Бюджетний устрій. Автономність бюджетів як передумова ефективної діяльності місцевого самоврядування.

Бюджетна система України. Сутність понять "державний бюджет", "місцеві бюджети", "бюджети місцевого самоврядування".

3. СКЛАД І СТРУКТУРА ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Склад та характеристика доходів бюджетів. Бюджетна класифікація. Джерела доходів. Методи формування доходів бюджету.

Державні позики. Емісійний доход держави.

Податкова система та її роль у формуванні доходів бюджетів.

Податкові надходження. Неподаткові надходження. Доходи від операцій з капіталом. Офіційні трансферти. Збори і надходження до державних цільових фондів.

Склад і структура доходів місцевих бюджетів.

Визначення структури доходів зведеного бюджету України. Визначення частки прямих і непрямих податків у доходах зведеного бюджету України.

Аналіз складу та структури доходів Державного бюджету.

4. СКЛАД І СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Видатки бюджетів у фінансовому забезпеченні потреб економічного і соціального розвитку.

Склад і характеристика видатків державного бюджету України.

Економічна класифікація видатків.

Склад поточних і капітальних видатків бюджету. Класифікація видатків бюджету за суспільним призначенням.

Сутність видатків місцевих бюджетів. Склад і окремі напрямки видатків.

Визначення структури і динаміки часток видатків Державного бюджету України.

Аналіз складу та структури видатків Державного бюджету.

5. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Форми бюджетного фінансування. Кошторисне фінансування. Державні інвестиції. Державні трансферти.

Порядок дотацій збиткових підприємств. Відомча система фінансування та фінансування інвестиційних проектів.

Завдання, засади та методологічні основи прямого державного фінансування економіки.

Змістовий модуль 2. Функціонування місцевих бюджетів. Обслуговування державних боргових зобов'язань та організація бюджетного планування

6. ОБСЛУГОВУВАННЯ БОРГОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Дефіцит бюджету: причини його виникнення і способи покриття дефіциту бюджету. Профіцит бюджету. Бюджет розвитку. Показники, які характеризують дефіцит бюджету. Джерела покриття дефіциту державного бюджету в Україні.

Державний борг. Класифікація державного боргу. Методи управління державного боргу.

Роль і місце державного кредиту. Державний кредит і державна позика: спільне і відмінне. Суб'єкти державного кредиту. Чинники державного кредиту. Види цінних паперів з державних позик.

Економічна і політична залежність країни як наслідки неплатоспроможності держави.

7. ДОХОДИ І ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ

Місцеві бюджети, їх призначення і роль у бюджетній системі. Частка місцевих бюджетів у доходах і видатках зведеного бюджету України.

Економічна сутність місцевих бюджетів. Структура доходів місцевих бюджетів. Місцеві податки і збори. Доходи бюджетів місцевого самоврядування, що враховуються і не враховуються при визначення обсягів міжбюджетних трансфертів.

Економічна сутність видатків місцевих бюджетів. Структура видатків місцевих бюджетів.

8. БЮДЖЕТИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Місцеві бюджети як основа місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування зарубіжних країн. Бюджети місцевого самоврядування. Місцеві фінансові органи. Бюджет розвитку місцевих бюджетів. Збалансування бюджетів місцевого самоврядування.

Розв'язання ситуаційних задач.

9. МІЖБЮДЖЕТНІ ВЗАЄМВІДНОСИНИ

Механізм реалізації міжбюджетних відносин. Моделі і форми міжбюджетних відносин. Напрямки, рівні та види міжбюджетних відносин.

Субсидії, дотації, субвенції. Вилучення коштів як форма взаємовідносин між бюджетами. Взаємні розрахунки між бюджетами різних рівнів. Бюджетні позички, їх причини і погашення. Резервний фонд бюджету.

Засади розмежування видатків між бюджетами. Територіальний та відомчий підходи до розподілу видатків.

Мета, принципи і методи розподілу доходів між бюджетами. Закріплені і регулюючі доходи, мета їх становлення.

10. БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ

Організаційні основи бюджетного процесу. Порядок складання, розгляду і затвердження державного бюджету. Порядок складання, розгляду і затвердження місцевого бюджету.

Зміст, принципи, завдання місцевого планування. Програмно-цільове планування бюджету. Бюджетне прогнозування, його основні методи.

Організація виконання бюджетів. Казначейська система виконання державного бюджету. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів. Звітність про виконання бюджетів. Контроль за дотриманням місцевого законодавства.

Аналіз бюджетного планування і прогнозування. Процес бюджетного контролю.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма								
	усього	у тому числі							
		го	л	п	с				
1	2	3	4	5	6				
Змістовий модуль 1. Вступ. Організація та функціонування бюджетної системи та Державного бюджету України									
Тема 1. Засади бюджетного устрою	10	4	-	2	4				
Тема 2. Склад і структура бюджетної системи України	12	6	-	2	4				
Тема 3. Склад і структура доходів Державного бюджету України	12	4	-	2	6				
Тема 4. Склад і структура видатків Державного бюджету України	12	4	-	2	6				
Тема 5. Фінансування державного бюджету України	10	2	-	2	6				
Разом за змістовим модулем 1	56	20	-	10	26				
Змістовий модуль 2. Функціонування місцевих бюджетів. Обслуговування державних боргових зобов'язань та організація бюджетного планування									
Тема 6. Обслуговування боргових зобов'язань Державного бюджету України	12	4	-	2	6				
Тема 7. Доходи і видатки місцевих бюджетів України	12	4	-	2	6				
Тема 8. Бюджети місцевого самоврядування	12	4	-	2	6				
Тема 9. Міжбюджетні взаємовідносини	14	4	-	2	8				
Тема 10. Бюджетне планування і контроль	14	4	-	2	8				
Разом за змістовим модулем 2	64	20	-	10	34				
Усього годин	120	40	-	20	60				

5. Теми лекційних, практичних, семінарських занять та зміст самостійного вивчення

№ теми	№ заняття	Вид навчальної діяльності	Назва теми	Кількість годин
			IV семестр	
			<i>Змістовий модуль 1. Вступ. Організація та функціонування бюджетної системи та Державного бюджету України</i>	56
1			Вступ. Засади бюджетного устрою	10
	1	лекція 1	Засади бюджетного устрою.	2
		самостійне вивчення	Вплив бюджету на соціально-економічні процеси. Фактори впливу на бюджети.	4
	2	лекція 2	Бюджетна політика.	2
	3	семінарське заняття 1	Економічне, політичне та суспільне значення бюджету.	2
2			Склад і структура бюджетної системи України	12
	4	лекція 3	Законодавча база функціонування бюджетної системи України.	2
	5	лекція 4	Бюджетна система України та її структура.	2
	6	лекція 5	Бюджетний устрій.	2
		самостійне вивчення	Автономність бюджетів як передумова ефективної діяльності місцевого самоврядування.	4
	7	семінарське заняття 2	Бюджетна система України. Сутність понять "державний бюджет", "місцеві бюджети", "бюджети місцевого самоврядування".	2
3			Склад і структура доходів Державного бюджету України	12
	8	лекція 6	Склад і структура доходів Державного бюджету України.	2
	9	лекція 7	Податкова система та її роль у формуванні доходів бюджетів.	2
		самостійне вивчення	Склад і структура доходів місцевих бюджетів.	6
	10	семінарське заняття 3	Структура доходів зведеного бюджету України. Частка прямих і непрямих податків у доходах зведеного бюджету України. Склад та структура доходів Державного бюджету.	2
4			Склад і структура видатків Державного бюджету України	12
	11	лекція 8	Суть, призначення та склад видатків Державного бюджету України.	2
	12	лекція 9	Класифікація видатків.	2
		самостійне вивчення	Сутність видатків місцевих бюджетів. Склад і окремі напрямки видатків.	6
	13	семінарське заняття 4	Порядок визначення структури і динаміки часток видатків Державного бюджету України. Аналіз складу та структури видатків Державного бюджету.	2
5			Фінансування державного бюджету України	10
	14	лекція 10	Фінансування державного бюджету України.	2
		самостійне	Завдання, засади та методологічні основи прямого	6

		вивчення	державного фінансування економіки.	
	15	семінарське заняття 5	Форми бюджетного фінансування.	2
			<i>Змістовий модуль 2. Функціонування місцевих бюджетів. Обслуговування державних боргових зобов'язань та організація бюджетного планування</i>	64
6			Обслуговування боргових зобов'язань Державного бюджету України	12
	16	лекція 11	Дефіцит бюджету.	2
	17	лекція 12	Державний борг. Державний кредит	2
		самостійне вивчення	Економічна і політична залежність країни як наслідки неплатоспроможності держави.	6
	18	семінарське заняття 6	Бюджетний дефіцит. Державний борг. Державний кредит.	2
7			Доходи і видатки місцевих бюджетів України	12
	19	лекція 13	Доходи місцевих бюджетів.	2
		самостійне вивчення	Місцеві бюджети, їх призначення і роль у бюджетній системі. Частка місцевих бюджетів у доходах і видатках зведеного бюджету України.	6
	20	лекція 14	Видатки місцевих бюджетів.	2
	21	семінарське заняття 7	Порядок визначення структури часток доходів і видатків місцевих бюджетів України. Розв'язання ситуаційних задач.	2
8			Бюджети місцевого самоврядування	12
	22	лекція 15	Місцеві бюджети як основа місцевого самоврядування.	2
		самостійне вивчення	Місцеве самоврядування зарубіжних країн.	6
	23	лекція 16	Збалансування бюджетів місцевого самоврядування.	2
	24	семінарське заняття 8	Бюджети місцевого самоврядування.	2
9			Міжбюджетні взаємовідносини	14
	25	лекція 17	Міжбюджетні взаємовідносини.	2
		самостійне вивчення	Бюджетні позички, їх причини і погашення.	4
		самостійне вивчення	Резервний фонд бюджету.	4
	26	лекція 18	Розподіл видатків та доходів між бюджетами.	2
	27	семінарське заняття 9	Форми взаємовідносин між бюджетами.	2
10			Бюджетне планування і контроль	14
	28	лекція 19	Бюджетне планування.	2
	29	лекція 20	Організація виконання бюджетів.	2
		самостійне вивчення	Порядок складання, розгляду і затвердження місцевого бюджету.	4
		самостійне вивчення	Казначейське обслуговування місцевих бюджетів.	4
	30	семінарське заняття 10	Бюджетне планування і прогнозування. Процес бюджетного контролю.	2
Всього				120

6. Індивідуальні завдання

№	Тема дисципліни	Вид завдання (реферати, дослідницькі, розрахункові роботи тощо)	Календарні строки і форма контролю
1	Зведений бюджет, як ланка державних фінансів.	реферат	березень
2	Роль бюджету в макроекономічних процесах держави.	реферат	березень
3	Розвиток бюджетного законодавства в Україні.	реферат	березень
4	Бюджетні методи впливу в системі фінансового механізму: суть та особливості формування в умовах ринкової економіки.	реферат	березень
5	Методи та принципи побудови бюджетної політики держави.	реферат	березень
6	Технологія розробки бюджетної політики.	реферат	березень
7	Визначення основних напрямків бюджетної політики на перспективу.	реферат	квітень
8	Фактори, що впливають на формування доходів бюджету в сучасних умовах.	реферат	квітень
9	Формування кошика доходів місцевих бюджетів відповідно до бюджетного законодавства.	реферат	квітень
10	Цільові фонди в системі доходів бюджету.	реферат	квітень
11	Бюджетне планування Державного Казначейства України.	реферат	квітень
12	Захищені статті в системі видатків бюджету: склад та практика застосування.	реферат	травень
13	Видатки Державного бюджету.	реферат	травень
14	Видатки місцевих бюджетів: суспільне призначення та особливості формульних розрахунків.	реферат	травень
15	Бюджетне фінансування: форми і принципи.	реферат	травень
16	Кошторис доходів і видатків бюджетної установи: склад статей та особливості формування.	реферат	травень
17	Бюджетний дефіцит та профіцит - показники, що визначають збалансованість бюджету.	реферат	травень
18	Дефіцит Державного бюджету, Автономної Республіки Крим та міських бюджетів та джерела їх покриття.	реферат	травень
19	Напрямки використання коштів державних цільових фондів.	реферат	травень
20	Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості як базовий показник щодо визначення розподілу міжбюджетних трансфертів.	реферат	травень
21	Види міжбюджетних трансфертів. Міжбюджетні трансферти, що надаються з Державного бюджету місцевим бюджетам.	реферат	травень
22	Міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами.	реферат	червень
23	Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості як базовий показник щодо визначення розподілу міжбюджетних трансфертів.	реферат	червень
24	Бюджетні інвестиції: суть, економічні характеристики та роль в реалізації завдань інвестиційної політики держави.	реферат	червень
25	Склад видатків на розвиток економіки та форми їх фінансування.	реферат	червень
26	Склад видатків на науку та джерела і особливості їх	реферат	червень

	фінансування в сучасних економічних умовах.		
27	Видатки на розвиток комунальної власності та місцевої інфраструктури.	реферат	червень
28	Соціальна політика України, суть та основні напрямки.	реферат	червень
29	Система соціальних гарантій України згідно з чинним законодавством України. Необхідність, суть і види соціального захисту населення.	реферат	червень
30	Система пенсійного забезпечення та основні напрямки пенсійної реформи в Україні.	реферат	червень

7. Перелік питань на залік

1. Вплив бюджету на соціально-економічні процеси.
2. Фактори впливу на бюджети.
3. Дайте визначення «бюджет»?
4. Яке значення має бюджет на соціально-економічні процеси в країні?
5. Назвіть фактори впливу на бюджет.
6. Бюджетний устрій.
7. Автономність бюджетів як передумова ефективної діяльності місцевого самоврядування.
8. Що таке бюджетний устрій?
9. Яка структура бюджетної системи України?
10. В чому суть розподілу доходів і видатків між бюджетами?
11. Які можливі форми руху коштів між бюджетами?
12. Який результат автономії бюджетів місцевого самоврядування?
13. Склад і структура доходів місцевих бюджетів.
14. Що таке місцеві бюджети?
15. Які доходи відносяться до місцевих бюджетів?
16. Назвіть склад доходів загального та спеціального фондів місцевих бюджетів.
17. Сутність видатків місцевих бюджетів.
18. Склад і окремі напрямки видатків.
19. Поясніть сутність видатків місцевих бюджетів.
20. Вкажіть види видатків місцевих бюджетів.
21. Що таке державне фінансування?
22. Назвіть засади та завдання прямого державного фінансування.
23. Яка методика організації прямого державного фінансування.
24. Економічна і політична залежність країни як наслідки неплатоспроможності держави.
25. Що є причиною неплатоспроможності держави?
26. Що є наслідками економічної залежності країнами як наслідку неплатоспроможності.
27. Що є наслідками політичної залежності країнами як наслідку неплатоспроможності.
28. Місцеві бюджети, їх призначення і роль у бюджетній системі.
29. Частка місцевих бюджетів у доходах і видатках зведеного бюджету України.
30. Яке призначення місцевих бюджетів.
31. Оцініть частку місцевих бюджетів у доходах і видатках зведеного бюджету України.
32. Місцеве самоврядування зарубіжних країн.
33. Дайте визначення поняттю місцеве самоврядування.
34. Яка відмінність місцевого самоврядування зарубіжних країн у порівнянні з Україною.
35. Що могла б запозичити Україна в зарубіжних країн для удосконалення місцевого самоврядування?
36. Бюджетні позички, їх причини і погашення.
37. Резервний фонд бюджету.
38. Дайте визначення поняттю бюджетна позичка.
39. Які є види бюджетних позичок.
40. Охарактеризуйте бюджетну позичку як складову міжбюджетних взаємовідносин.
41. Що таке резервний фонд бюджету та в яких випадках він може використовуватися?
42. Порядок складання, розгляду і затвердження місцевого бюджету.
43. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів.
44. Хто затверджує порядок складання, розгляду і затвердження місцевого бюджету?
45. Охарактеризуйте порядок складання, розгляду і затвердження місцевого бюджету.
46. Які повноваження та функції виконує казначейство в процесі обслуговування місцевих бюджетів.

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Бюджетна система» у навчальному процесі застосовуються такі методи навчання: розповідь, бесіда, лекція, пояснення, демонстрація, ілюстрація, навчальна дискусія, самостійне виконання завдань.

9. Контроль результатів навчання

9.1. Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

Контроль знань здобувачів освіти здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни є:

- індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- модульні контрольні роботи у формі тестування;
- залік.

Зміст курсу дисципліни «Бюджетна система» поділений на 2 змістових модуля. Кожний модуль включає в себе лекції, семінарські заняття та самостійну роботу студентів і завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-5, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 6-10.

Після завершення відповідного змістового модуля проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**. До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу в т. ч і матеріал самостійно, підготувалися до семінарського заняття, відпрацювали семінарські заняття.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування, та середній рейтинг підготовки до семінарських занять.

Участь здобувачів освіти в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі, тестові завдання обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання здобувачами освіти. Здобувач освіти, який не виконав вимоги щодо самостійної роботи чи будь якого іншого виду навчальної діяльності, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується.

Семестрові бали (семестровий рейтинг) здобувач освіти отримує як середнє арифметичне балів змістових модулів з усіх тем двох змістових модулів.

Оцінка навчальної успішності здобувачів освіти здійснюється під час семестрового оцінювання у формі заліку, який передбачає виконання теоретичних завдань.

9.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який має стійкі системні, глибокі і різнобічні знання, відмінно володіє матеріалом, знає нормативну і законодавчу базу та її застосування за певних умов, дає обґрунтовані, правильні відповіді на питання, доцільно використовує термінологію дисципліни (предмета), усвідомлює взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявляє творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявляє здатність до самостійного оновлення і поповнення знань. Практичні завдання і задачі вирішує правильно, розрахунки проводить без помилок, отримує достовірні результати, правильно заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені без помилок, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – оцінюються в **48-50 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **45-47 балів**;

Оцінка «добре» виставляється студенту, який знає викладений матеріал і добре ним володіє але допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, понять, використанні нормативно-правової бази, показує стійкий рівень знань з дисципліни і та професійної діяльності.

Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків допускає незначні помилки, але за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, правильно або з незначними помилками заповнює і складає документи, робить відповідні узагальнення і висновки та охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- відповідь не дає повного розкриття питання, не проведено повний аналіз результатів розрахунків, немає власної позиції – **42-44 балів**;

- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **38-41 балів**;

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який посередньо володіє матеріалом, виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, дає неправильну відповідь на окремі питання або на всі питання дає малообґрунтовані, невичерпні відповіді, знання має обмежені, несистемні, слабо орієнтується у нормативно-правових документах. Під час виконання практичних завдань, вирішення задач, проведення розрахунків припускається грубих помилок і тільки за допомогою викладача може виправити допущені помилки, із значними помилками заповнює і складає документи, поверхово робить узагальнення і висновки та не зовсім охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- питання розкриті фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу чи/та помилки під час проведення розрахунків – **34-37 балів**;

- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **30-33 балів**;

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, дає відповіді лише на деякі питання або дає неправильні відповіді на питання, може відтворити кілька термінів, не знає термінології дисципліни і основних нормативно-правових документів, не може без допомоги викладача використати знання у подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи. Допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, вирішенні задач, проведенні розрахунків припускається грубих помилок і не може їх виправити, не виконує практичне завдання у визначений термін, із значними помилками заповнює і складає документи, не робить узагальнення і висновки та не охайно оформляє виконані завдання та звіти.

- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-30 бали**;

- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

Оцінювання за формами контролю

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль (залік)	Разом
%	40	40	20	100
Мінімум	0	0	0	0
Максимум	50	50	50	50

Шкала оцінювання

Відсоток опрацьованого матеріалу	Рейтинг за п'ятдесятибальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Запис у заліковій книжці студента тавідомості	Оцінка за дванадцятибальною шкалою
90-100	49, 50	5	відмінно	12
90-100	47, 48	5	відмінно	11
90-100	45, 46	5	відмінно	10
75-90	43,44	4	добре	9
75-90	40, 41, 42	4	добре	8
75-90	38, 39	4	добре	7
60-74	35, 36, 37	3	задовільно	6
60-74	33,34	3	задовільно	5
60-74	30,32,32	3	задовільно	4
менше 60	0-29	2	незадовільно	2

10. Методичне забезпечення

1. Витяг з навчального плану
2. Програма навчальної дисципліни
3. Плани занять
4. Конспект лекцій з дисципліни
5. Інструкційно-методичні матеріали до семінарських занять
6. Інструкційно-методичні матеріали до самостійної роботи
7. Питання до модульних контрольних робіт
8. Контрольні тестові завдання до модульних контрольних робіт
9. Питання до заліку
10. Залікові білети
11. Роздавальний матеріал
12. Презентації до тем

11. Рекомендовані джерела інформації

1. [Конституція України](#) : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.08.24).
2. [Бюджетний кодекс України](#) : Закон України від 08.07.2010 № № 2456-VI. Дата оновлення: 01.08.2024. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.08.24).
3. [Господарський кодекс](#) : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. Дата оновлення: 08.03.2024. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.08.24).
4. [Кодекс законів про працю](#) : Закон України від 10.12.1971 № № 322-VIII. Дата оновлення: 30.06.2024. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.08.24).
5. [Податковий Кодекс України](#) : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Дата оновлення: 01.08.2024. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.08.24).
6. [Цивільний кодекс України](#) : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. Дата оновлення: 05.08.2024. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 20.08.24).
7. Про державний бюджет України на 2024 рік: Закон України від 09.11.2023 р. № 3460-IX
8. Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 12.03.2012 року № 333.
9. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Миськів Г. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с.
10. Бюджетна система : навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська / – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с. SBN 978-617-7033-99-7.
11. Бюджетна система: підруч. / за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К. : Центр учбов. літератури; Тернопіль: Екон. думка, 2012. — 871 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Державний служба статистики України : сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Міністерство економіки України : сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
4. Міністерство фінансів України : сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/>
5. Урядовий портал : сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» : сайт. URL: <http://www.ief.org.ua>
8. Міжнародний центр перспективних досліджень : сайт. URL: <http://icps.com.ua>
9. Газета «Все про бухгалтерський облік» : сайт. URL: <http://vobu.ua/ukr>
10. Журнал «Дебет-Кредит» : сайт. URL: <https://dtk.com.ua/>
11. Електронний журнал «Головбух» : сайт. URL: <https://m.egolovbuh.mcfr.ua>